

oda yönetim kurulumuz, bayındırlık ve iskan bakanlığı müsteşarı mahmut küçük'ü ziyaret etti

Bakanlığın gündeminde olan ve taslak olarak hazırlanan İmar ve Afet Yasa Tasarıları ile İmara Esas Jeolojik-Jeoteknik Rapor Formatı Genelgelerine yönelik olarak Bakanlık Müsteşarını ziyaret eden Oda Yönetim Kurulu Üyelerimiz İsmet CENGİZ, Bahattin Murat DEMİR ve Hüseyin ALAN, bu konuda Odamızca hazırlanan görüş öneri ve talep yazısını müsteşara ilettiler. Yazı metni aşağıda verilmiştir.

Sayın Mahmut KÜÇÜK

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, bünyesindeki Ana Hizmet Birimleri olan Afet İşleri, Yapı İşleri ve Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlükleri, Bağlı Kuruluş olan Karayolları Genel Müdürlüğü ve İlgili Kuruluşu İller Bankası Genel Müdürlüğü ile ülkemizdeki mühendislik ve mimarlık hizmetleri açısından düzenleyici ve uygulamacı nitelikte yatırımçı bir bakanlıktır.

Kamu sektörünün teknik hizmetlerine dayanak oluşturan yönetmelik, genelge, teknik şartname vb düzenlemeler, Bakanlığınız bünyesindeki kuruluşlar tarafından yayınlanmakta ve uygulanmaktadır. Diğer yandan Bakanlığınızca alınan kararlar, ülkemizin afet yönetim sistemi, konut ve imar planlama, yapı üretim vb. yaşamsal öneme sahip konulardaki temel politikalarına yön vermektedir.

Bakanlığınızın yürütmekte olduğu temel işlevleri açısından Jeoloji Mühendislerine duyulan gereksinim her geçen gün artmaktadır. Ülkemizdeki üniversitelerin Mühendislik-Mimarlık Fakülteleri bünyesinde yer alan Jeoloji Mühendisliği Bölümlerinden mezun olan Jeoloji Mühendisleri; jeoloji biliminin veri, teknik ve ilkelerini her türlü mühendislik kullanıma sunmak üzere eğitim almış, proje alanının 4 boyutlu (x-y-z-t) jeolojik modelini hazırlayan ve jeolojik verileri yorumlayan; yeraltısuyu ortam ve hareketleri ile kaya ve zemin özelliklerine ilişkin kavramsal modelleri ortaya koyan; eğitimi, pratik bilgi ve deneyimi ile yer kabuğunu oluşturan malzemeyi ortamı veya jeolojik birimi tanımlamak, sorunları önceden belirlemek ve bu sorunlara karşı mühendislik çözümlerini geliştirmek konusunda yetki ve sorumluluk sahibi kişidir.

Bakanlığınız görev ve sorumluluklarına yönelik hizmetlerle yukarıdaki tanımda ifade edilen hizmetlerin önemli oranda örtüştüğü görülmektedir. Bu nedenle son 15 yıl içinde Bakanlığınız Merkez ve taşra teşkilatlarınızda çok sayıda Jeoloji Mühendisi istihdam edilmiştir.

Ülkemizin bir "Afet Ülkesi" olduğundan hareketle, coğrafyamızın sahip olduğu jeolojik sınırlama ve avantajlarını ortaya koyan, kentsel ve kırsal politika ile projelerde güvenlik, ekonomiklik ve çevresel boyutlarını birinci dereceden etkileyen arazi kullanım planlaması verilerinin önceden bilinmesi gerektiği açıktır. Merkezi ve yerel yönetimler açısından, sınırları içindeki alanların jeolojik yapı, hidrojeolojik koşullar, yapı malzemeleri, jeomorfoloji, zeminlerin fiziksel ve mekanik özellikleri, jeolojik tehlike potansiyeli gibi jeolojik ve jeoteknik verilere dayalı arazi kullanım haritalarının hazırlanması öncelikli ve ulusal bir görevdir. Jeolojik, morfolojik ve meteorolojik koşulları nedeniyle afet tehlikesi yüksek, büyük yıkımlara yol açan afet olayları ile sık sık karşılaşan ülkemizde, bu görev daha hayati bir işleve sahiptir.

Ülkemizdeki imar, planlama, kentleşme ve yapılaşma konusu eskiden olduğu gibi günümüzde de büyük bir sorun olarak karşımızda bulunmaktadır. Bu sorunların bir parçası yerleşimlerin afet güvenliğine yönelik düzenlemelerin kurumlar arası eşgüdümünden yoksun olarak hazırlanması ve uygulanmasıdır. Örneğin, afet güvenliği açısından önemli işlevlere sahip imar planına esas jeolojik ve jeoteknik etütler, parsel bazında jeolojik ve jeoteknik etütler (Zemin etütleri), mikrobölgeleme gibi hizmetlerin etüt ve rapor içerikleri konusunda uygulamada farklılıklar izlenmekte, hatta zaman zaman aynı Bakanlığın farklı Genel Müdürlükleri arasında bile önemli oranda görüş farklılıkları yaşanabilmektedir. Bu karmaşık durumun giderilmesi, bilimsel normlara dayalı etüt ve rapor formatlarının oluşturulmasının ve uygulamada eşgüdümün sağlanması konuları Deprem Şurası'nda da değerlendirilmiş ve yapılması gerekenler Sonuç Bildirgesinde vurgulanmıştır.

Deprem Şurası Sonuç Bildirgesi kararları doğrultusunda Bakanlığınızın 10.08.2005 gün ve B.09.0.Y.İ.G.O.13.00.09+13/815 sayılı Oluru ile yürürlüğe konularak 18.08.2005 gün ve B.09.0.Y.İ.G.O.13.00.09/847 sayılı yazınız ekinde 81 İl Valiliğine dağıtılan "BİNA ve BİNA TÜRÜ YAPILAR İÇİN ZEMİN VE TEMEL ETÜDÜ RAPORU GENEL FORMATI", parsel bazında jeolojik ve jeoteknik etütlerin format ve içeriğine yönelik gereksinim duyulan önemli bir açığı kapatmış ve meslekler arasındaki sorunlara çözüm oluşturmasına karşın uygulamada Valilikler, Belediyeler ve kamu kurumları arasında uygulama birliği yaratılamaması nedeniyle genelgede belirtilen içerik ve formattan farklı olarak hazırlanan raporlar ilgili idarelerce işleme alınabilmektedir.

Diğer yandan parsel bazında jeolojik ve jeoteknik etütler (Zemin Etütleri) konusunda Bakanlığınızın birimlerine iletilen sorulara verilen yanıtlara da bakıldığında birbiriyle çelişkili yanıtların verildiği görülmekte ve uygulama süreçlerinde ulusal ölçekte bir birliğin yaratılması gecikmektedir.

İmar planına esas jeolojik ve jeoteknik rapor içerik ve formatına yönelik hazırlıkların Afet İşleri Genel Müdürlüğüne tamamlanıp konunun Bakanlık Makamına iletilmesine karşın bugüne kadar yürürlüğe alınamamıştır. Bu konudaki işlemlerin tamamlanarak imar planına esas etüt genelgesinin yayınlanması zemin ve plana esas etütlerin teknik anlamda bütünlüğünü sağladığı gibi uygulamadaki birlikteliğini de güçlendirecek ve afet güvenli yerleşimler için gerekli karar süreçlerini hızlandıracaktır.

Bu çerçevede, Bakanlığınızca yürütülecek çalışmalarda aşağıda sunduğumuz konuların göz önüne alınacağı inancındayız; Bakanlığınız Ana Hizmet, Bağlı ve İlgili Kuruluşları bünyesinde Jeoloji Mühendisi istihdamının artırılması için Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Dairesi Başkanlığı nezdinde girişimlerde bulunulması,

Daha önce Bakanlığınız tarafından hazırlanan İMAR YASA taslağında, Belediyeler belirli kategoriler çerçevesinde gruplanarak Jeoloji Mühendisi dahil birçok mühendislik disiplinin belirli sayılarda Belediyelerde çalıştırılması zorunluluğu önerilmişti. Ancak daha sonraki taslak çalışmalarında bu önerinin çıkartıldığı görülmüştür. Belediyelerin yürütecekleri kentsel hizmetlerin ve projelerin afet güvenliğinin sağlanması açısından yerel yönetimlerde Jeoloji Mühendisi çalıştırılmasının gerekli olduğu açıktır. Bu konuda Bakanlığınızca bir çalışma başlatılması,

Bakanlık tarafından imar ve planlama amaçlı jeolojik-jeoteknik etütler ile statik projeye yönelik tasarım amaçlı yapılan jeolojik-jeoteknik etütlere ilişkin konuların Bakanlığınızdaki hangi Genel Müdürlüğün görev ve sorumluluğunda olduğu belirlenmeli ve bu husustaki her türlü görüş, düşünce, genelge, yönetmelik oluşturulması ilgili birimin sorumluluğuna verilmesi ve Bakanlık birimleri arasında eşgüdümün sağlanması,

Bakanlığınızın 10.08.2005 gün ve B.09.0.Y.İ.G.O.13.00.09+13/815 sayılı Oluru ile yürürlüğe konularak 18.08.2005 gün ve B.09.0.Y.İ.G.O.13.00.09/847 sayılı yazınız ekinde 81 İl Valiliğine dağıtılan "BİNA ve BİNA TÜRÜ YAPILAR İÇİN ZEMİN VE TEMEL ETÜDÜ RAPORU GENEL FORMATI", parsel bazında jeolojik ve jeoteknik etütlerin format ve içeriğine yönelik gereksinim duyulan önemli bir açığı kapatmış ve meslekler arasındaki sorunlara çözüm oluşturmuştur. Tüm Valiliklere ve Odalara dağıtılmasına rağmen bazı Valiliklerin bu formatı Belediye ve uygulayıcı kurumlara ilemedikleri, bazı belediyelerin, Valiliklerin (Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü) ve kamu kurumlarının bu formata aksi yönde bazı ek düzenlemeleri ve kendilerince oluşturulan formatları uygulamaya aldıkları görülmektedir. Bu durumun bir an önce çözüme kavuşturulması için daha önce yayınlanan genelgenin yenilenmesi ve uygulama içinde yer alan tüm kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelerin arasında uygulama birliğinin sağlanması,

Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki Yönetmelik, 06.03.2006 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan "Deprem Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki Yönetmeliğin" yürürlüğe girmesi ile birlikte yürürlükten kalkacağı bilinmektedir. Ancak "Deprem Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki Yönetmeliğin" ilgili bölümlerinde ne yazık ki Bakanlık tarafından yayınlanan Bina ve Bina Türü Yapılar için Zemin ve Temel Etüdü Raporu Genel Formatına uygun raporların tasarımdan önce istenilmesi konusunda her hangi bir vurgu yapılmamıştır. Bu nedenle henüz yürürlüğe girmemiş olan bu yönetmeliğin ilgili bölümüne bu formata vurgu yapılması,

İMAR PLANINA ESAS JEOLJİK ve JEOTEKNİK ETÜT RAPORU FORMATI'nın da yeniden düzenlenerek, günün ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Bu konuda Deprem Şurası sonrasında Bakanlığınız bünyesinde oluşturulan komisyon tarafından bir çalışma yürütüldüğü, akademisyenlerin ve konuyla ilgili uygulamacı kuruluşların görüşleri alınarak FORMAT'ın hazırladığı bilinmektedir. Bu FORMAT'ın da vereceğiniz Olur'la bir an önce uygulamaya geçmesinin sağlanması,

Bakanlığınız bünyesinde oluşturulan komisyonlarca hazırlanan İMAR ve AFET YASA TASARILARINDA, Jeoloji Mühendisliği hizmetlerine hak ettiği işlevin ve önemin verilmesi ve hazırlık sürecinde Odamız ile Bakanlığınız arasında görüş alış verişinin sağlanması,

yönünde çalışmalar gerek mesleki gerekse kamu yararı açısından önem taşımaktadır.

Yukarıda belirtmeye çalıştığımız taleplerimiz konusunda gerekli duyarlılığı göstereceğiniz inancıyla, katkı ve desteklerinize şimdiden teşekkür eder, gereğini saygılarımızla arz ederiz.